DOI: https://doi.org/10.31392/NZ-udu-167.2026.20
УДК 378.091.3:373.3.011.3-051]:159.922.7

Севастюк Мар'яна Степанівна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри початкової освіти та інноваційної педагогіки
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
https://orcid.org/0000-0002-3769-5833
e-mail: m_sevast@ukr.net

СУЧАСНИЙ МОЛОДШИЙ ШКОЛЯР: НОВІ ПСИХОЛОГІЧНІ РЕАЛІЇ ТА ВИКЛИКИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

У статті проаналізовано психологічні особливості сучасного молодшого школяра, зумовлені впливом цифрового середовища та соціокультурних змін.

Визначено, що сучасні молодші школярі – це представники цифрової епохи, для яких характерні нові когнітивні, емоційні та соціальні прояви. Вони швидко сприймають нову інформацію, однак потребують постійної мотивації, емоційної підтримки та особистісно орієнтованого підходу. Окреслено типові характеристики учнів початкової школи: інформаційну насиченість досвіду, візуальність сприйняття, кліповість мислення, потребу в діяльнісному навчанні, соціальну активність, емоційну чутливість та орієнтацію на швидкий результат.

Зазначено, що підготовка майбутніх учителів початкової школи має базуватися на розумінні цих змін, інтеграції психологічних знань і цифрових компетентностей, розвитку гуманістичної педагогічної культури. Лише педагог, який здатен поєднати технологічну гнучкість і людяність, зможе ефективно навчати й виховувати сучасне покоління школярів.

Обґрунтовано необхідність трансформації змісту та форм підготовки майбутніх учителів початкової школи. Зміст підготовки має бути зорієнтований на формування здатності враховувати індивідуально-психологічні особливості учнів, використовувати їх як ресурс навчання та забезпечувати ефективну організацію освітнього процесу. З цією метою в зміст підготовки включена дисципліна «Психологія розвитку сучасного молодшого школяра». В статті проаналізовано мету та програму даного курсу.

Водночас форми підготовки повинні набувати більш практико-орієнтованого, інтерактивного та рефлексивного характеру, що дозволить майбутнім учителям адекватно реагувати на виклики сучасної школи та забезпечувати якісну освіту учнів нового покоління. Охарактеризовано завдання першої навчальної практики студентів, спрямованої на вивчення вікових особливостей молодшого школяра, оволодіння ними діагностичними вміннями та навичками.

Особливу увагу приділено організації університетських занять як простору моделювання реальної педагогічної діяльності. Подано методичні рекомендації щодо вдосконалення професійної підготовки вчителів.

Ключові слова: *молодший школяр, підготовка вчителя, цифровізація, діяльнісне навчання, емоційна компетентність, початкова освіта.*

Сучасний етап розвитку освіти визначається глибокими соціокультурними

та технологічними змінами, які безпосередньо впливають на дітей молодшого шкільного віку. Сучасна початкова освіта функціонує в умовах стрімких соціокультурних змін, цифровізації та інформаційного перевантаження. Це зумовлює появу нового типу учня – молодшого школяра, психологічні характеристики якого суттєво відрізняються від попередніх поколінь. Цифрове середовище формує нові типи мислення, поведінки, сприйняття інформації та взаємодії зі світом.

Відповідно, традиційні підходи до навчання та підготовки вчителя виявляються недостатньо ефективними. У зв'язку з цим виникає необхідність змін до організації навчального процесу в початковій школі, так і до підготовки майбутніх учителів. Перед педагогічною освітою постає важливе завдання – підготувати майбутнього вчителя, здатного ефективно працювати з дитиною нової генерації, враховуючи її індивідуально-психологічні особливості, потреби та можливості, поєднуючи при цьому знання вікових особливостей та сучасних змін.

Особливості сучасного молодшого школяра є предметом численних наукових досліджень, зокрема дане питання розглядалось у працях Л. Кондратенко, А. Василюк, О. Онопрієнко, О. Петрук, Г. Кіт, Г. Шевцової та інших науковців.

Одним із перших системних досліджень впливу новітніх інформаційних технологій на когнітивну, соціальну та емоційну сфери розвитку сучасних дітей стали наукові розвідки, здійснені в Інституті психології імені Г. С. Костюка. Зокрема, С. Гончаренко та Л. Кондратенко дійшли висновку, що сучасна школа, з огляду на глибинні соціокультурні зміни, має трансформувати традиційні підходи до навчання і виховання, адаптуючи їх до нових умов функціонування освітнього середовища та потреб учнів [4].

Розвиваючи зазначену проблематику, О. Онопрієнко підкреслює, що організація освітнього процесу в початковій школі повинна враховувати підвищену активність та емоційність сучасних дітей. Дослідниця обґрунтовує доцільність застосування інтерактивних, діяльнісних і компетентнісно орієнтованих підходів, які сприяють розвитку мислення, самостійності та пізнавального інтересу учнів. Водночас важливого значення набувають індивідуалізація навчання, формування позитивної мотивації та створення психологічно комфортного освітнього середовища [2].

О. Петрук розглядає педагогічну взаємодію з сучасними молодшими школярами як партнерську, таку, що ґрунтується на засадах взаємоповаги, довіри та діалогу. Науковиця наголошує, що ефективна діяльність учителя передбачає врахування індивідуальних особливостей учнів, активне впровадження цифрових технологій, а також цілеспрямований розвиток їхньої самостійності та критичного мислення. Важливими складниками педагогічної взаємодії також виступають емоційна підтримка, емпатія та здатність педагога до гнучкої адаптації в умовах динамічних змін освітнього середовища [3].

Аналізуючи психологічні та поведінкові особливості сучасного молодшого школяра, Г. Шевцова зазначає, що для нього характерними є

«демократичність» у взаєминах з учителем, імпульсивність поведінки, недостатня сформованість навичок саморегуляції відповідно до вимог шкільного життя, обмеженість спілкування з однолітками та загальна несформованість комунікативних умінь. Дослідниця також звертає увагу на зростання проявів самотності серед дітей, зниження рівня пізнавальної мотивації та інтересів, водночас із посиленням споживацьких орієнтацій. Окреслені тенденції зумовлюють необхідність перегляду підходів до організації освітнього процесу [5].

А. Василюк та Г. Кіт наголошують, що організація навчання учнів покоління А має враховувати їхні специфічні характеристики вже на початкових етапах освітнього процесу. Зокрема, йдеться про високий рівень цифрової обізнаності, здатність до швидкого сприйняття інформації та виражену потребу в інтерактивності. У цьому контексті дослідники підкреслюють доцільність широкого використання сучасних цифрових технологій, засобів візуалізації та діяльнісно орієнтованих методів навчання.

Особливу увагу науковці приділяють розвитку ключових компетентностей, зокрема критичного мислення та комунікативних умінь, а також необхідності забезпечення індивідуалізованого підходу до кожного учня з урахуванням його освітніх потреб і пізнавальних можливостей. Водночас автори акцентують, що ефективна реалізація зазначених підходів потребує належної підготовки педагогів. З цією метою актуалізується впровадження спеціалізованих курсів, вебінарів, тренінгів і майстер-класів, спрямованих на опанування вчителями сучасних інструментів і стратегій, необхідних для адаптації освітнього процесу до унікальних потреб покоління Generation Alpha [1].

Проведений аналіз наукових розвідок дозволив виявити тісний взаємозв'язок між трансформаціями, які відбулись у психологічному розвитку сучасного молодшого школяра, відповідними змінами в організації освітнього процесу початкової школи та оновленням підходів до підготовки вчителя. Це зумовлює необхідність подальшого теоретичного осмислення окресленої проблематики та визначення напрямів її практичної реалізації.

Метою статті є проаналізувати психологічні особливості сучасного молодшого школяра, визначити типові характеристики учнів початкової школи та показати їх вплив на зміст та форми підготовки майбутніх учителів початкової школи.

Цифровізація сучасного суспільства зумовлює суттєві зміни у всіх сферах особистості сучасного молодшого школяра. Передусім, інформаційне перенасичення впливає на особливості пізнавальної діяльності та перебіг когнітивних процесів. Діти з раннього віку занурені в цифрове середовище, що сприяє формуванню так званого кліпового мислення, яке характеризується швидким переключенням уваги, фрагментарністю сприйняття інформації та домінуванням візуальних образів над текстовими. Такі учні здатні оперативно знаходити інформацію, однак часто демонструють поверховість її опрацювання та труднощі з тривалим зосередженням. Водночас зниження

рівня довільної уваги поєднується з високою реактивністю, що потребує від учителя використання динамічних форм організації навчання. У цьому контексті ефективними є короткі змістові блоки, візуалізація навчального матеріалу, використання інтерактивних технологій, що дозволяють підтримувати пізнавальний інтерес учнів.

Не менш суттєвих змін зазнає емоційно-вольова сфера молодших школярів. Для сучасних дітей характерна підвищена емоційна чутливість, залежність від зовнішньої оцінки, а також труднощі з саморегуляцією поведінки. Вони часто прагнуть до швидкого результату та уникають ситуацій, що потребують тривалих зусиль. Це зумовлює необхідність цілеспрямованого формування в учнів навичок емоційного самоконтролю, розвитку витривалості та здатності долати труднощі. Педагог у такій ситуації виступає не лише як транслятор знань, а як організатор емоційно безпечного освітнього середовища, у якому кожна дитина має можливість пережити ситуацію успіху.

Особливості мотиваційної сфери сучасного молодшого школяра також зазнали змін. Якщо раніше навчальна діяльність значною мірою ґрунтувалася на обов'язку, то сьогодні провідною стає мотивація інтересу. Діти краще засвоюють матеріал у процесі активної діяльності, гри, дослідження, взаємодії з іншими. Водночас їхня мотивація часто є ситуативною та нестійкою, що вимагає від учителя постійного пошуку засобів її підтримки. Використання ігрових технологій, елементів гейміфікації, практико-орієнтованих завдань сприяє підвищенню залученості учнів до навчального процесу та формуванню позитивного ставлення до навчання.

Відчутні зміни спостерігаються і в соціальній сфері розвитку молодших школярів. Активне використання цифрових технологій зумовлює певне зниження рівня розвитку комунікативних навичок у реальному спілкуванні, що проявляється у труднощах встановлення контактів, недостатній сформованості навичок співпраці та взаємодії. У зв'язку з цим важливого значення набуває організація групових форм роботи, розвиток соціальних компетентностей, формування культури спілкування та взаємоповаги в учнівському колективі.

Варто наголосити, що зазначені психологічні особливості сучасного молодшого школяра не слід розглядати виключно як проблему. Вони можуть виступати потужним ресурсом навчання за умови їхнього грамотного педагогічного використання. Зокрема, кліпове мислення може бути ефективно використане через впровадження мікронавчання та модульного подання матеріалу, орієнтація на візуальність – через застосування мультимедійних засобів, а потреба в емоціях – через створення емоційно насиченого освітнього середовища.

Окреслені зміни у характеристиках учнів безпосередньо впливають і на вимоги до професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи. Традиційна модель підготовки, орієнтована переважно на передачу знань, виявляється недостатньою в умовах сучасної школи. Виникає потреба у формуванні нової моделі професійної підготовки, що передбачає розвиток

психологічної компетентності, здатності до гнучкого реагування на освітні ситуації, уміння працювати з різними індивідуальними особливостями сучасних школярів.

Зміни у пізнавальній сфері сучасного молодшого школяра, що характеризуються інформаційною насиченістю життєвого досвіду і проявляються у швидкому доступі до різноманітних джерел інформації та прагненні до її самостійного пошуку, обумовлюють зміни в позиції вчителя, який має виконувати роль фасилітатора пізнавальної діяльності, а не лише транслятора знань. Відповідно, у підготовці майбутніх педагогів важливим є формування умінь роботи з інформаційними потоками та розвитку критичного мислення школярів, оволодіння вчителем новими педагогічними функціями: модератора, наставника, тьютора тощо.

Перевага візуального способу сприйняття інформації визначає необхідність активного використання наочності у навчальному процесі не лише у початковій школі, а і у підготовці вчителя під час його навчання. Так, учні краще засвоюють матеріал, представлений у вигляді схем, відео, інфографіки. Наприклад, пояснення природничих явищ за допомогою анімації є більш ефективним, ніж традиційне словесне пояснення. У зв'язку з цим у підготовці майбутніх учителів доцільно використовувати завдання зі створення візуального навчального контенту та готувати студентів до його використання у майбутній професійній діяльності.

Фрагментарність (кліповість) мислення сучасних школярів проявляється у труднощах тривалого утримання уваги. Наприклад, під час тривалого пояснення учні швидко втрачають інтерес, тоді як зміна діяльності підтримує їхню активність. Це зумовлює необхідність структурування уроку як послідовності коротких змістових блоків. У підготовці вчителів це реалізується через мікровикладання та проєктування динамічних уроків, доцільно використовувати вправи з проєктування «уроку з таймінгом», де студенти мають розподілити діяльність кожні 5-10 хвилин, а також аналізувати відеофрагменти уроків з позиції утримання уваги учнів.

Висока потреба у діяльнісному навчанні проявляється у тому, що учні ефективніше засвоюють матеріал у процесі активної діяльності. Наприклад, виконання практичних завдань або участь у дослідженні значно підвищує рівень залученості. Це вимагає від учителя володіння методами активного навчання, що має бути відображено у змісті його підготовки.

Соціальна активність сучасних школярів проявляється у прагненні до взаємодії та співпраці. Наприклад, учні активно працюють у групах, обговорюють завдання, висловлюють власні думки. Під час групової роботи учні активно обмінюються думками, іноді навіть виходячи за межі завдання, але при цьому демонструють високу включеність у процес. Це створює можливості для використання кооперативного навчання, але водночас вимагає від учителя навичок організації та регуляції взаємодії. Тому у підготовці майбутніх педагогів ефективними є рольові ігри («робота в групах із

конфліктом», «учень домінує в групі»), що дозволяють відпрацювати стратегії фасилітації. Це зумовлює необхідність розвитку в майбутніх учителів умінь організовувати групову роботу та фасилітувати навчальну взаємодію.

Висока пізнавальна допитливість сучасних дітей виявляється у прагненні зрозуміти практичну значущість знань. Запитання «чому?» і «як це працює?» стимулюють використання проблемного навчання. У підготовці вчителів це передбачає формування вміння конструювати проблемні ситуації та розробляти проблемні завдання.

Підвищена емоційність учнів визначає важливість створення емоційно безпечного освітнього середовища. Наприклад, підтримка з боку вчителя сприяє підвищенню навчальної мотивації, тоді як критика може мати протилежний ефект. Різке зауваження вчителя може призвести до відмови дитини виконувати завдання або до емоційного замикання. Натомість навіть коротке схвалення («Я бачу, ти стараєшся») значно підвищує залученість. Це зумовлює необхідність розвитку емоційної компетентності майбутніх педагогів під час їх навчання та оволодіння професією.

Орієнтація на швидкий результат проявляється у прагненні учнів отримувати негайний зворотний зв'язок. У зв'язку з цим учитель має структурувати навчальні завдання та забезпечувати поетапний контроль їх виконання. Ефективною є поетапна організація діяльності: розбиття складного завдання на короткі кроки з проміжним зворотним зв'язком. У підготовці майбутніх учителів важливим є формування навичок педагогічного дизайну.

Потреба у підтримці та визнанні визначає необхідність використання формувального оцінювання та створення ситуацій успіху. У підготовці майбутніх педагогів це передбачає опанування технік зворотного зв'язку та аналізу педагогічних ситуацій.

Отже, зазначені особливості сучасного молодшого школяра не лише визначають специфіку організації освітнього процесу в початковій ланці освіти, але й виступають ключовим чинником трансформації системи підготовки майбутніх учителів початкової школи. Традиційна модель професійної підготовки, орієнтована на засвоєння теоретичних знань і репродуктивних способів діяльності, не забезпечує готовності педагога до роботи в умовах динамічного освітнього середовища. У зв'язку з цим особливого значення набуває *оновлення змісту професійної підготовки, внесення змін в існуючі навчальні дисципліни та розробка і впровадження нових курсів.*

Передусім, зміст підготовки має бути спрямований на формування глибокого розуміння психологічних особливостей сучасної дитини. Йдеться не лише про засвоєння вікових характеристик, але й про осмислення впливу цифрового середовища на розвиток когнітивних процесів, емоційної сфери та соціальної поведінки учнів. Це передбачає інтеграцію психолого-педагогічних знань із сучасними міждисциплінарними дослідженнями, а також орієнтацію на розвиток здатності майбутнього вчителя аналізувати індивідуальні освітні потреби дітей. З цією метою в зміст освітньо-професійної програми спеціальності «Початкова освіта» першого (бакалаврського) рівня УДУ імені

Михайла Драгоманова був внесений курс «Психологія розвитку сучасного молодшого школяра», метою якого є оволодіння студентами системою загальнотеоретичних знань з дитячої психології та психології молодшого шкільного віку, адаптованими до сучасної ситуації їх розвитку; формування практичних умінь та навичок використання знання психологічних особливостей сучасного молодшого школяра у професійній діяльності вчителя початкової школи.

Суттєвих змін потребує також зміст методичної підготовки. Майбутній учитель має опановувати не лише традиційні методи навчання, але й сучасні освітні технології, зокрема інтерактивні, ігрові, проєктні, цифрові. Особлива увага повинна приділятися формуванню здатності до конструювання варіативних моделей уроку, які враховують особливості сприйняття інформації сучасними учнями, забезпечують зміну видів діяльності та підтримують пізнавальний інтерес. Таким чином, зміст підготовки набуває більш практико-орієнтованого та адаптивного характеру.

Поряд із оновленням змісту відбувається *трансформація форм організації підготовки майбутніх учителів.* Традиційні лекційно-семінарські форми поступово доповнюються активними та інтерактивними методами навчання, що забезпечують занурення студентів у реальні або наближені до реальних професійні ситуації. Особливої ефективності набуває використання кейс-методу, який дає змогу моделювати типові труднощі, з якими стикається вчитель у роботі з сучасними молодшими школярами, та формувати навички їхнього аналізу і вирішення.

Важливим напрямом є впровадження симуляційних форм навчання, зокрема мікровикладання, рольових ігор, педагогічних тренінгів, що сприяють розвитку професійних умінь у безпечному освітньому середовищі. Такі форми дозволяють майбутнім учителям відпрацьовувати навички організації уваги учнів, управління їхньою поведінкою, створення мотиваційного середовища, а також розвитку емоційного контакту з дітьми.

Особливого значення набуває *розширення практичної складової підготовки.* Практика має перестати бути лише етапом застосування знань і перетворитися на простір професійного становлення, що передбачає систематичну рефлексію, аналіз педагогічних ситуацій та поступове ускладнення професійних завдань. Ефективною є модель освіти, яка поєднує навчання в закладі вищої освіти з регулярною практичною діяльністю у школі, що передбачено в освітній програмі спеціальності «Початкова освіта» УДУ імені Михайла Драгоманова. Практична підготовка вчителя здійснюється впродовж всіх років навчання, починаючи з 1 курсу, коли розпочинається перша навчальна практика, яка спрямована на вивчення вікових особливостей сучасних молодших школярів, формування у студентів діагностичних умінь.

Окремої уваги потребує розвиток цифрової компетентності майбутніх учителів. Йдеться не лише про технічні навички використання цифрових інструментів, але й про здатність інтегрувати їх у навчальний процес з

урахуванням психологічних особливостей учнів, забезпечувати педагогічно доцільне використання технологій та формувати в дітей критичне ставлення до інформації. Університетські заняття мають бути спрямовані на моделювання реальної педагогічної діяльності та формування практичних умінь.

Зокрема, ефективними є такі форми організації навчання студентів, як аналіз кейсів, мікровикладання, рольові ігри, педагогічні тренінги. Наприклад, студентам пропонується змоделювати ситуацію роботи з учнем, який швидко втрачає увагу, або розробити фрагмент уроку з використанням діяльнісних методів. Такі форми роботи сприяють розвитку професійної компетентності майбутніх учителів.

Зміни у формах і змісті підготовки вчителів також пов'язані з необхідністю формування їхньої рефлексивної позиції. Сучасний педагог має бути здатним до постійного професійного саморозвитку, аналізу власної діяльності та адаптації до нових освітніх викликів. Це передбачає включення в освітній процес таких форм роботи, як портфоліо, рефлексивні щоденники, супервізія педагогічної діяльності.

Нами були визначені необхідні зміни у фаховій підготовці сучасного вчителя початкової школи, які вносяться у зміст та форми підготовки компетентного та конкурентоздатного вчителя Нової української школи:

– орієнтувати навчання на практичну діяльність та підготовку студентів до її організації в майбутній професійній діяльності;

– інтегрувати кейс-методи у підготовку майбутніх учителів;

– використовувати мікровикладання та моделювання уроків;

– розвивати вміння візуалізації навчального матеріалу;

– формувати навички діяльнісного навчання;

– розвивати емоційну компетентність педагогів;

– інтегрувати цифрові технології у навчальний процес;

– забезпечувати рефлексивний характер підготовки.

Таким чином, окреслені характеристики сучасного молодшого школяра безпосередньо визначають напрями трансформації змісту та форм підготовки майбутніх учителів початкової школи. Зміст підготовки має бути зорієнтований на формування здатності враховувати індивідуально-психологічні особливості учнів, використовувати їх як ресурс навчання та забезпечувати ефективну організацію освітнього процесу. Водночас форми підготовки повинні набувати більш практико-орієнтованого, інтерактивного та рефлексивного характеру, що дозволить майбутнім учителям адекватно реагувати на виклики сучасної школи та забезпечувати якісну освіту учнів нового покоління.

Висновок. Таким чином, сучасний молодший школяр виступає не лише об'єктом навчання, але й чинником, що визначає вектор трансформації системи педагогічної освіти. Зміни у його психологічному розвитку зумовлюють необхідність оновлення змісту підготовки майбутніх учителів у напрямі посилення психологічної, методичної та цифрової складових, а також трансформації форм навчання на користь активних, практико-орієнтованих і

рефлексивних підходів. Лише за таких умов можливе формування педагога, здатного ефективно працювати з учнями нового покоління та забезпечувати їхній всебічний розвиток в умовах сучасного освітнього середовища.

Перспективи подальших досліджень убачаємо у розробленні інноваційних моделей професійної підготовки вчителів початкової школи, що інтегрують сучасні психолого-педагогічні підходи, цифрові технології та практико-орієнтовані форми навчання.

Використана література:

1. Василюк А., Кіт Г. Учні покоління Альфа: специфіка навчання в умовах школи І ступеня. *Інновації в дошкільній і початковій освіті,* № 1(3), 2025. С. 9-20. URL : https://dspace.vspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ec5ac969-4d5f-4dfd-ba17-5dce53bf07d4/content
2. Онопрієнко О. В. Психолого-педагогічний портрет сучасного молодшого школяра як орієнтир для створення освітніх онлайн-ресурсів. *Інновації в початковій освіті: проблеми, перспективи, відповіді на виклики сьогодення:* матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Полтава, 09-10 червня 2022 р.). Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2022. С. 30-32. URL : https://lib.iitta.gov.ua/731817/
3. Петрук О. Особливості сучасних молодших школярів: орієнтири для навчальної взаємодії. *Український Педагогічний журнал*, 2004. (1). С. 132-140. DOI : https://doi.org/10.32405/2411-1317-2024-1-132-140
4. Психологічна діагностика особливостей когнітивного розвитку молодших школярів в умовах інформаційного суспільства : [монографія] / С. А. Гончаренко, А. Й. Ваврик, Є. П. Верещак [та ін.] ; за ред. С. А. Гончаренко, Л. О. Кондратенко. Кіровоград : ІмексЛТД, 2014. 228 с.
5. Шевцова Г. Г. Молодший шкільний вік: традиції та інновації в дослідженнях. *Педагогічні науки :* Зб. наук. праць. Вип. LXVIII. Херсон : ХДУ, 2015. С. 134-138. URL : https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/view/3050

References:

1. Vasyliuk A., Kit H. (2025). Uchni pokolinnia Alfa: spetsyfika navchannia v umovakh shkoly I stupenia [Alpha Generation Students: Specifics of Learning in a Primary School]. *Innovatsii v doshkilnii i pochatkovii osviti*, № 1(3). S. 9-20. URL : https://dspace.vspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ec5ac969-4d5f-4dfd-ba17-5dce53bf07d4/content [in Ukrainian].
2. Onopriienko O. V. (2022). Psykholoho-pedahohichnyi portret suchasnoho molodshoho shkoliara yak oriientyr dlia stvorennia osvitnikh onlain-resursiv [Psychological and pedagogical portrait of a modern junior schoolchild as a guideline for creating educational online resources]. *Innovatsii v pochatkovii osviti: problemy, perspektyvy, vidpovidi na vyklyky sohodennia :* materialy V Vseukr. nauk.-prakt. konf. z mizhnar. uchastiu (Poltava, 09-10 chervnia 2022 r.). Poltava : PNPU imeni V. H. Korolenka. S. 30-32. URL : https://lib.iitta.gov.ua/731817/ [in Ukrainian].
3. Petruk O. (2004). Osoblyvosti suchasnykh molodshykh shkoliariv: oriientyry dlia navchalnoi vzaiemodii [Features of modern junior schoolchildren: guidelines for educational interaction]. *Ukrainskyi Pedahohichnyi zhurnal*, (1). S. 132-140. DOI : https://doi.org/10.32405/2411-1317-2024-1-132-140 [in Ukrainian].
4. Psykholohichna diahnostyka osoblyvostei kohnityvnoho rozvytku molodshykh shkoliariv v umovakh informatsiinoho suspilstva [Psychological diagnostics of the features of cognitive development of younger schoolchildren in the conditions of the information society] : [monohrafiia] (2014). / S. A. Honcharenko, A. Y. Vavryk, Ye. P. Vereshchak [ta in.]; za red. S. A. Honcharenko, L. O. Kondratenko. Kirovohrad : ImeksLTD. 228 s. [in Ukrainian].
5. Shevtsova H. H. (2015). Molodshyi shkilnyi vik: tradytsii ta innovatsii v doslidzhenniakh [Younger school age: traditions and innovations in research]. *Pedahohichni nauky* : Zb. nauk. prats. Vyp. LXVIII. Kherson : KhDU. S. 134-138. URL : https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/view/3050 [in Ukrainian].

M. Sevastiuk. The Contemporary Primary School Child: New Psychological Realities and Challenges for Future Primary Teacher Education.

The article examines the psychological characteristics of contemporary primary school students shaped by the influence of the digital environment and ongoing sociocultural changes.

It is established that today's primary school students are representatives of the digital age, exhibiting new cognitive, emotional, and social patterns. They demonstrate a high capacity for rapid information processing; however, they require continuous motivation, emotional support, and a learner-centered approach. The study outlines typical features of primary school students, including information-saturated experience, visual perception, clip thinking, a need for activity-based learning, social engagement, emotional sensitivity, and an orientation toward immediate results.

It is emphasized that the training of future primary school teachers should be grounded in an understanding of these transformations, integrating psychological knowledge with digital competencies and fostering a humanistic pedagogical culture. Only a teacher capable of combining technological flexibility with a humane approach will be able to effectively teach and support the development of the modern generation of learners.

The necessity of transforming both the content and forms of teacher education is substantiated. The content of training should focus on developing the ability to account for students' individual psychological characteristics, to use them as a resource for learning, and to ensure the effective organization of the educational process. To this end, the curriculum includes the course "Psychology of Contemporary Primary School Children's Development." The article analyzes the objectives and syllabus of this course.

At the same time, the forms of teacher training should become more practice-oriented, interactive, and reflective, enabling future teachers to respond effectively to the challenges of modern schooling and to provide high-quality education for a new generation of students. The tasks of the first teaching practicum, aimed at studying age-related characteristics of primary school children and developing diagnostic skills, are also described.

Special attention is given to the organization of university classes as a space for modeling real pedagogical practice. Methodological recommendations for improving teacher professional training are proposed.

Keywords: *primary school student, teacher training, digitalization, activity-based learning, emotional competence, primary education.*

Дата першого надходження рукопису до видання: 02.04.2026

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 15.04.2026

Дата публікації: 30.04.2026